

In memoriam Jan van der Voort

Zaterdag 25 juli jl. overleed ons bestuurslid Jan van der Voort op 74-jarige leeftijd. Vanaf het begin van onze stichting was Jan een trouw bestuurslid. Hij woonde zijn hele leven in Alphen en had een bijzonder goed geheugen voor de gebeurtenissen in de vorige eeuw. Heel nauwgezet hield hij, zelfs toen zijn ziekte hem daarbij belemmerde, het nieuws uit de krant bij en verzorgde voor ons de verzameling knipsels, die hij rangschikte en indexeerde. Met plezier kwam hij, zoveel zijn conditie toeliet, naar de inloopavonden om op de hoogte te blijven van de activiteiten van zijn WHAM.

We verliezen aan Jan een werker van het eerste uur. Van de dingen die hij voor onze werkgroep heeft gedaan zal nog heel vaak gebruik worden gemaakt. We zullen hem erg missen!

Kinderen in de oorlog (2).

In onze nieuwsbrief nr. 84 van april 2015 maakten we melding van een brief van mevrouw Ceciel Meijnders uit Amsterdam. Zij was tijdens de Tweede Wereldoorlog in mei 1944 vier weken bij de familie De Leeuw (burgemeester) in Alphen. Tot op de dag van vandaag heeft zij contact met deze familie. Via Willie van Lent uit de Lindenlaan hoorden we dat ook bij zijn ouders (Jan en Cato van Lent) in die periode een jongen verbleef uit Amsterdam. Ook met hem is na ruim zeventig jaar nog steeds contact.

We waren heel verrast toen we daar op 19 augustus jl. zomaar met deze Harrie de Geest (geboren 1931) een gesprekje konden voeren over die tijd in Alphen. Zijn vroegere buurjongen (Johan van Dijk) was daarbij aanwezig.

In het gesprek bleek dat honger niet de reden was van het verblijf in Alphen. Harrie had van tevoren wel in het ziekenhuis gelegen en dacht dat de dokter iets te maken had met zijn uitverkiezing. Hij wist zich te herinneren dat de reis bijna afgeblazen was, maar dat na een oponthoud toch doorgereisd werd. In Alphen was het eerste wat hij heel vreemd vond: het huis waar je vanaf de dijk naar binnen kon en door een achterdeur aan de Greffelingsestraat naar buiten!

Harrie heeft de oorlog hier beleefd als een prachtige vakantie: geen school en hij mocht van alles mee doen: koeien melken, melk wegbrengen, tabaksbladen aanrijgen. Hier rookte hij zijn eerste sigaret! Hij wist nog dat hij met Johan pastoor en misdienaartje had gespeeld!

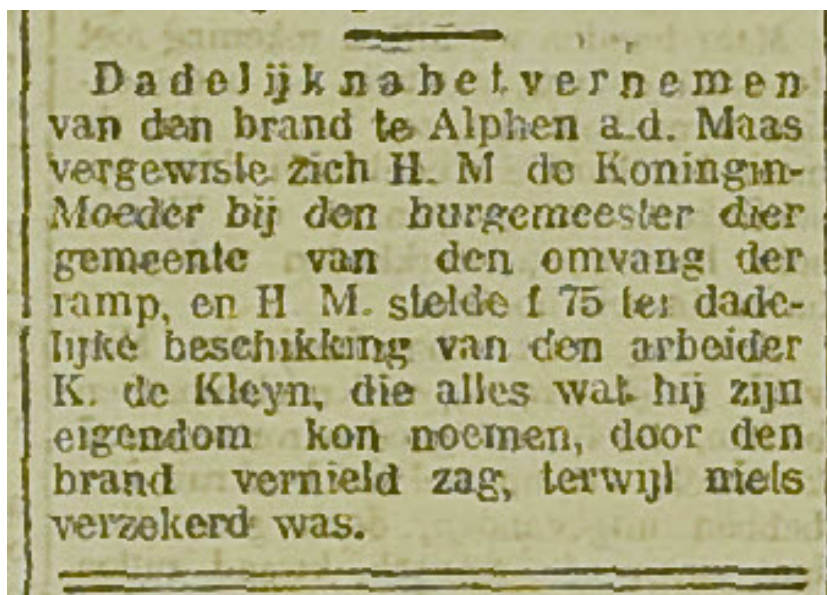
In het gezin Van Lent werd in die maand het eerste kind, Willie geboren. Harrie is trots dat hij al vijf generaties van deze familie heeft meegemaakt, want Louis van Lent leefde nog in 1944 en Wil is ondertussen opa!

Toen iedereen na vier weken terug moest is Harrie een maand later nog eens een maand in Alphen geweest. Maar tijdens de hongerwinter ging het gezin naar Boven Karspel.

Brand (6)

We hebben een grote verzameling van krantenberichten over branden in Alphen. De berichtgeving is erg gevarieerd: soms worden namen van de gedupeerden, al dan niet goed gespeld, erbij vermeld. Berichten worden soms vermeld in de kranten van Leiden of Tilburg, terwijl in de Tielse krant daarover niets te vinden is.

Één bericht vinden we in wel 25 kranten, van Leeuwarden tot Middelburg terug. Het betreft de brand van 19 september 1904. Vijf huizen en twee schuren op Greffeling gingen hierbij in vlammen op. Krijn de Klein was niet verzekerd en kreeg van de koningin 75 gulden!.

Utrechts Nieuwsblad 26 september 1904

Geschiedenis van het onderwijs in Alphen (2)

Als de katholieken door eerste onderwijswetten rond 1800 meer rechten krijgen proberen zij de protestantse onderwijzer van de openbare school te verdrijven. Uit een opgave in 1797 weten we dat er dan "523 Romse en 45 greformeerde" wonen. Maar de gereformeerde Daniël Sterk wordt in 1810 nog gewoon opgevolgd door zijn zoon Johannes Jacobus Sterk. Daarna geeft Jan Roosing een tiental jaren les. In 1837 wordt Johannes de Vletter schoolmeester en na hem O. van Batenburg en Joh. de Haas. Ze zijn allemaal ook koster en voorzanger in de hervormde kerk.

BLADWIJZER.	
SCHOOLBERIGTEN.	
<i>Aalst</i> (in den <i>Boemelerwaard</i>). Oproeping van sollicitanten.	Bl. 1063
<i>Agelo</i> , Gemeente <i>Denckamp</i> , vacant.	89
<i>ALBERS</i> , (c.) aangesteld in de <i>Wheeren</i> , Gemeente <i>Hoogwoud</i> .	1067
<i>Alkmaar</i> . De plaats van onderwijzer bij de R. K. Armen-administratie vacant.	79
<i>Alphen</i> (in <i>Maas</i> en <i>Waal</i>). Oproeping van sollicitanten, 730. Aangesteld J. DE VLETTER.	1063
<i>Amersfoort</i> . Tot onderwijzer bij de school in het Wees-	

De Vletter had behalve vrije woning als inkomen voor zijn kerkelijke functies f 171 per jaar, van de gemeente f 33, voor aflezen van publicaties f 6 en als doodgraver f 9 per jaar.

In 1839 werd een nieuw schoollokaal gebouwd waarvan het bestek bewaard is gebleven. Daarin zijn de afmetingen te vinden: 12,50 el lang, 7,25 el breed met aan een zijde van de school een uitsparing van 1,50 el en 6,50 lang als voorportaal en toilet (1 el = 69 cm.). We lezen daarin ook dat het nieuwe lokaal ook weer aan het schoolhuis moet worden gebouwd. De materialen van de afbraak van de oude school moeten hergebruikt worden!

Hierna is te lezen wat de inspecteur in die tijd rapporteerde over de school, onderwijzer, ouders en leerlingen.

Het onderwijs in Gelderland tussen 1830 en 1850 volgens de rapporten van de hoofdinspecteur Wijnbeek medegedeeld door Dr. R. Reinsma

LAND TUSSCHEN MAAS EN WAAL

Ik heb bezocht aldaar in de gemeente Appeltern drie scholen, de eene te Alphen, de andere te Altforst, de derde te Appeltern.

Te Alphen vond ik een groot, fraai, nieuw lokaal, met geschikte meubelen. Doch daar de bevolking voor elf twaalf gedeelte Roomsch, en de onderwijzer Protestant is, zoo is de school, sedert het geroep om vrij onderwijs, door vele

Roomse kinderen verlaten geworden en zulks op aanrading, zoo men mij verzekerde, van een lid van den Raad, Piet van Lens geheeten. Tijdens mijne komst waren er echter vele teruggekomen en telde ik 50 kinderen. Om den ouders te wille te zijn volgt de anders bekwame onderwijzer J. de Vletter de spelmethode en onthoudt zich van taalkundig onderrigt en van zangoefeningen. Van de Roomse kinderen zijn er slechts weinige, die rekenen, omdat de ouders weigeren de leitjes te bekostigen. De onderwijzer bepaalde dus zijn onderrigt tot het rekenen uit het hoofd.

(wordt vervolgd)

Oplossing zoekplaatje KAJ groep

Het zoekplaatje in onze vorige nieuwsbrief was een tiental jaren ouder dan we hadden ingeschat. Cor van Avezaath herkende op de foto links naast de vlag Martien van Rossum, die in 1957 is verdrongen. Links daarnaast mogelijk Cor (van Piet) van den Heuvel en Jan (van Gerrit) van den Heuvel. Rechts in de rij Bert van den Oever. De foto is niet van een groep KAJ maar van de Jonge Boerenstand. Daarvoor een groep van de reidansclub: van rechts naar links Lena van Swam-van Avezaath, Annie Sas-de Rouw, Cor Sas en Gonnie Hol-van den Oever. Met links en rechts nog wat vage figuren is er toch al heel wat meer duidelijkheid over deze foto! Hartelijk dank.

Zoekplaatje ingelijst

Het zoekplaatje van deze maand kregen we ingelijst aangeboden, samen met nog twee precies dezelfde lijstjes met oudere foto's. We hebben helemaal geen aanknopingspunt en weten niet eens zeker of deze mevrouw uit Alphen komt. Mogelijk kan iemand ons verder helpen.

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas

p/a Greffelingsestraat 23
6626 AN ALPHEN (Gld)

Elke donderdagavond in de Edohof
van 20.00 tot 22.00 uur

RegioBank NL45RBRB0918497752
KvK nr. 11069033

Ben van Dijk
Adrie van Hoogstraten
Johan de Jong

tel. 56 1942
tel. 56 2425
tel. 56 1557

email: wham@alphenaandemaas.com
www.alphenaandemaas.com